

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Класичного приватного університету,
голова приймальної комісії

Віктор ОГАРЕНКО

«26» Квітня 2024 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

спеціальність 061 Журналістика

освітня програма Журналістика та соціальні комунікації

освітній рівень – бакалавр

(для вступників, які вже здобули диплом бакалавра за іншою спеціальністю)

Запоріжжя, 2024

Затверджено на засіданні кафедри
журналістики та української філології
протокол № 9 від 10 квітня 2024 р.

Укладачі: д.соц.ком., професор, директор Інституту журналістики та масової
комунікації Інна ПЕНЧУК;

к.соц.ком., доцент, доцент кафедри журналістики та української
філології Світлана БЕЛЬКОВА.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою фахового іспиту для вступу на здобуття освітнього рівня бакалавра особами, які вже здобули диплом бакалавра за іншою спеціальністю, є визначення базових теоретичних знань, умінь та практичних навичок вступників для продовження навчання на 2 курсі.

Фаховий іспит проводиться **онлайн** (із застосуванням платформи ZOOM) за розкладом, оприлюдненим на офіційному вебсайті Класичного приватного університету та в особистому кабінеті вступника.

Фаховий іспит проводиться в усній формі за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних запитання з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття ступеня бакалавра журналістики.

Тривалість підготовки вступника – 45 хвилин.

На іспиті використовуються теоретичні запитання з дисципліни «Теорія журналістики», що узагальнює основні положення становлення журналістикознавства, вивчає етапи й періоди її розвитку, характеризує діяльність ключових постатей у цій галузі тощо.

Оцінювання знань вступників відбувається на підставі таких критеріїв:

- правильність відповідей (правильне і чітке, послідовне, достатньо глибоке викладення ідей, понять фактів тощо);
- ступінь усвідомлення матеріалу та самостійність міркувань;
- вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями, науковою термінологією;
- наявність власного міркування (аналіз, порівняльна характеристика періодичних видань в різних країнах одного періоду, що зумовлена економічними та політичними обставинами).

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1

Теорія журналістики як методологічна основа професійної підготовки журналістів. Соціальні джерела виникнення журналістики. Інфраструктура системи ЗМІ.

Стан журналістикознавства в Україні.

Типологічні концепції соціальної інформації.

Поняття мас у зарубіжній і українській науці. Комунікативний вплив на маси.

Забезпечення інформаційної безпеки у сфері ЗМІ. Державна політика у сфері ЗМІ. Форми реалізації інформаційної політики.

Класифікація функцій журналістики. Взаємодія функцій журналістики.

Зміст і структура понять «соціальна відповідальність журналіста», «політична культура журналіста». Система принципів журналістики.

Методика роботи над текстом твору. Інтерв'ю як один із журналістських методів. Зачин і кінцівка. Задум – тема – концепція – ідея журналістського твору.

Журналістика і художня література: продуктивно-творча інтеграція.

Система жанрів журналістики.

Автобіографізм у журналістиці. Свобода преси і цензура в Україні. Сенсація у пресі та її різновиди. Свобода слова і професійна відповідальність журналіста.

Основні типи аргументації та узагальнень в журналістиці.

Журналістика як вид творчої діяльності. Складові журналістської майстерності. Факт у природі і факт у журналістському творі.

Основні різновиди етики. Місце і роль журналістської етики.

РОЗДІЛ 2

Особливості журналістської етики. Журналістські права і обов'язки у світлі Європейської конвенції з прав людини. Міжнародні принципи журналістської етики. Кодекс професійної етики українського журналіста.

Етичні стосунки журналіста з колегами. Етичні проблеми журналістів в Інтернеті. Захист суспільної моралі в масмедіа. Свобода ЗМІ як етична цінність журналістики.

Принципи етичної роботи з інформацією щодо злочинів і нещасних випадків. Загальні принципи роботи журналістів з джерелами інформації.

Право на одержання інформації. Українське законодавство і практичний досвід.

Вимоги до журналістів при роботі з інформацією. Етикет журналіста під час інтерв'ю.

Журналістська професія в сучасному суспільстві. Основні напрями професійної діяльності журналіста.

Масова інформація, її сутність і зв'язок із журналістикою. Інформаційний простір. Потенційна і реальна аудиторія ЗМІ.

Типологія ЗМІ. Газета як тип видання. Журнал як тип видання. Телебачення як системний об'єкт. Радіомовлення у структурі ЗМІ. Інформаційні агентства та інші форми інформаційного обслуговування ЗМІ.

Журналістика в системі соціальних інститутів. Журналістика як соціальний інститут демократичного суспільства.

Державна політика в галузі ЗМІ. Журналістика як четверта влада. ЗМІ та інформаційний порядок у демократичному суспільстві.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНОЇ ВІДПОВІДІ

Бали	Критерії оцінювання
180–200 (відмінно)	Оцінюється відповідь, в якій навчальний матеріал відтворено в повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблено аргументовані висновки.
140–179 (добре)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено значну частину навчального матеріалу, відповідь загалом правильна, логічна та достатньо обґрунтована, дає підстави вважати, що абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень зі спеціальності, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.
100–139 (задовільно)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, але без достатнього розуміння, надано визначення основних понять з окремими помилками.
0–99 (незадовільно)	Оцінюється відповідь на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Відповідь містить суттєві помилки.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЖЕРЕЛ

1. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики : навчальний посібник / за загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ : Академія української преси, 2005. – 229 с.
2. Газетна журналістика : навчально-методичний посібник для спеціальності 6.0302 – Журналістика / укл. О. В. Богуславський. Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2005. 103 с.
3. Голік О. В. Жанрова система друкованих ЗМІ:новітні підходи до класифікації та перспективи розвитку. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2386> (дата звернення 01.04.2024).
4. Журналістська етика : підручник / В. Іванов, В. Сердюк. Київ : Вища школа, 2006. 231 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-е вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
6. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини Київ : Основа, 1999. 315 с.
7. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навчальний посібник ; за науковою редакцією В. Різуна. Київ : Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
8. Інформаційна політика України: європейський контекст / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко, М. А. Ожеван, О. І. Шнирков. Київ : Либідь, 2007. 360 с.
9. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання : монографія / В. П. Горбулін, О. Г. Додонов, Д. В. Ланде. Київ : Інтертехнологія, 2009. 164 с.
10. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу : навчальний посібник. Київ : Видавництво Інституту журналістики, 2009. 101 с.
11. Карпенко В. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002. 37 с.
12. Концепція популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі від 11.10.2016 № 739-р. *Кабінет Міністрів України*.
13. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації : посібник. Вид. 2-ге, перероблене й доповнене. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
14. Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» . Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
15. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підручник. Київ : Знання, 2006. 628 с.
16. Михайлин І. Л Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження. Харків : Прапор, 2008. 512 с.
17. Михайлин І. Л. Журналістська освіта і наука : підручник. Суми : Університетська книга, 2009. 336 с.

18. Москаленко А. З. Теорія журналістики : навчальний посібник. Київ : ЕксОб, 2002. 336 с.
19. Основи інформаційного права України : навчальний посібник. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін. ; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного та П. В. Мельника. Київ : Знання, 2004. 274 с.
20. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Львів : ПАІС, 2004. 312 с.
21. Почепцов Г., Чукут С. Інформаційна політика. Київ : Знання, 2008. 663 с.
22. Рендол Д. Універсальний журналіст ; пер. з англ. М. Марченко. Київ : Вид. «К.І.С.», 2007. 288 с.
23. Різун В. В. Загальна характеристика масово-інформаційної діяльності. Лекція перша. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Т.Шевченка, 2000. 118 с.
24. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
25. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Д. Галлін, П. Манчіні ; пер. з англ. О. Насика. Київ : Наука, 2008. 320 с.
26. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2004. 129с